

di drugega vojnega gradiva se najde dosti v trdnjavi. Čete pa se niso mogle ustaviti v mestu, ker so se zagnale takoj za umikajočim se sovražnikom, ki je v kritje svojega odhoda postavil na višinah izhodno od mesta oddelke in je te višine precej trdovratno branil. Naše čete so počasi pregnale sovražnika od postojanke do postojanke iz trdnjavskega širokega pasu.

Rusi se tolažijo radi Przemysla.

Ruski generalni štab v svojem uradnem poročilu vendar priznava, da je Przemysl padel. V dolgovestnih in zavilih izjavah skušajo Rusi celi dogodek postaviti v tako luč, da bi se uspeh, ki so ga dosegli Avstriji in njih zavezniški zmanjšali. Istočasno pa skušajo rusko uradno poročilo vcepiti Rusom zaupanje, da se bo Lvov dobro držal. List „Novoje Wremja“ prinaša iz Lvova brzojavno poročilo, da se ljudstvo sovražnega zrakoplovca, ki se je pojavil nad mestom, nikakor ni vstrašilo in da je drugi dan bilo razpoloženje v Lvovu ravno tako, kot bi se nič ne zgodilo.

Nadaljni razvoj vojske z Rusi.

Odkar je padel Przemysl, hitijo naše in zavezničeve čete zopet nevzdržno naprej od zmage do zmage.

Izhodno od Przemysla.

Naše in zavezniške čete nevzdržno prodirajo proti Lvovu. Vojni poročevalci pravijo, da šteje zavezniška armada, ki koralda ob železnici iz Przemysla proti Lvovu, 180.000 mož. Dne 6. junija smo zasedli kraje na južni, izhodni in severni strani Moščike (nekako v sredi pota med Przemyslom in Grodekem). 7. junija pa je moral sovražnik zapustiti tudi dobro utrjene postojanke pri mestecu Černiava (severno od Moščike). Rusi se morajo umikati na celi črti od Sieniave ob Sanu do Stanislava (južno-izhodno od mesta Stryj). Avstrijske kavalerijske patrulje so dne 7. t. m. že prispele, kakor pravijo ruska poročila, 20 kilometrov pred Lvov. Glavna avstrijska bojna sila pa se nahaja kakih 40 kilometrov pred Lvovom, to je v okolici Grodeka. Od 1. do 7. junija je prišlo izhodno od Przemysla okrog 34.000 Rusov v naše ujetništvo.

Rusi se pripravljajo na izgubo Lvova.

Berlinski list „Vossische Zeitung“ poroča iz Petrograda: Ko je padel Przemysl, se je v Rusiji že začelo resno misliti tudi na izgubo Lvova. Iz popolnoma zanesljivih virov se je izvedelo za sledeče zanimive podatke:

Rusko upraviteljstvo galiških železnic se je prelozilo iz Lvova v rusko mesto Proskurov, ki leži kakih 60 km od gališke meje.

Ruske banke (hranilnice) od dne 6. junija naprej nakazujejo denar za svoje lvovske podružnice edino brzojavnim putem, poštne nakaznice se več ne pošiljajo v Lvov.

Vojni slikarji, ki jih je poslal ruski generalni štab v Lvov, da bi na gališkem bojišču slikali vojne dogodke, so bili namah odpoklicani v Petrograd in so morali svoje potovanje v Galicijo takoj prekiniti.

Sveti sinod. to je najvišja ruska cerkvena oblast, je brzojavno poklicala iz Galicije v Rusijo onih 62 pravoslavnih popov, ki so bili tje poslani, da bi širili pravoslavno vero.

Dne 7. junija se je v ruskem naučnem ministrstvu vršila posebna seja, v kateri se je sklepal o tem, da se ruska naučna uprava, ki je poslovala v zasedenih krajih Galicije, pokliče nazaj v Rusijo.

Stryj in Kaluš naša.

Armada, kateri poveljuje general Linsingen, je dne 1. jun. zavzela mesto Stryj. Plen je zelo velik. Krog 13.000 Rusov, 20 topov in 40 strojnih pušk so naši odvzeli sovražniku. Od Stryja jo je Linsingena armada nenadoma krenila proti izhodu in je tako presenetila Ruse pri mestu Kaluš (meji Stryjem in Stanislavom), katerega je dne 5. junija zavzela. Še isti dan je ta armada zavzela tudi mostne utrdbe pri Zuravno (izhodno od Stryja) in si je naslednji dan izsilila prehod čez reko Dnjestr. Mesto Stanislav je tako sedaj od zahoda, juga in severa obkoljeno od naših armad.

Kje so sedaj naši domači polki.

Dunajski listi poročajo, da se borijo sedaj naši slovenski polki med Nadvorno in Kolomejo. Zadnje dni so se vršili na tem prostoru huji boji. Glavni poveljnik naše armade na tem ozemlju in dalje proti izhodu je general Pflanzer-Baltin. Naši so veliki ruski sunek med Nadvorno in Kolomejo odbili in vrgli Ruse ob Dnjestr.

Izhodno od Kolomeje in v Bukovini so Avstrijci srdite ruske napade krepko odbili.

V Bukovini.

Preko Bukarešte poročajo, da vlada na bukovinski fronti mir. Nad Črnovice prihajajo pač sovražni letalci, ne da bi metali bombe. Železnica Črnovice-

rumunska meja pri Iskanih vozi kakor navadno. V Črnovicah samih je videti malo čet.

„Nowa Reforma“ poroča iz vojaških krogov, da Rusi ne morejo Črnovice napasti, ker so vzeli mnogo svojih čet iz Bukovine.

Ruska armada za 2% milijona mož oslabljena.

Oslabljena za več kakor za 2% milijona mož, brez zadostne množine topov in pušk, se nahaja ruska armada v položaju, ki bi bil za armado kakšne druge velesile naravnost uničujoč, toda v ruski armadi še ni prišlo do tega, ker so ruske čete izvanredno neobčutljive.

Pri Varšavi in Ivangorodu.

Petrograški list „Novoje Wremja“ je priobčil članek, ki je vzbudil splošno zanimanje. List piše: Avstrija in Nemčija nameravata napraviti splošen napad. Ojačenja, ki sta jih pritegnili obe nasprotujoči si armadi, prekašajo vse, kar se je moglo dosežati pričakovati. Na ozemlju pri Varšavi in Ivangorodu bo prišlo do novih podvzetij, kajti Avstrija in Nemčija bosta skušali odrezati rusko armado od njenih glavnih dvovoznih železnic in cest.

Radko Dimitrijevič v nemilosti.

„Kambana“ piše: Nasproti vsem drugim poročilom je dejstvo, da je padel general Radko Dimitrijevič zaradi poraza v Galiciji pri dvoru v nemilosti in ne bo prevzel niti vodstva vojaških podvzetij proti Turčiji.

Podmorski boj.

Po nemški uradni štetvi so nemški podmorski čolni v dobi od 18. febr. do 18. maja potopili 111 ladij; med temi 104 angleških in 7 francoskih.

Kaj bo z Rumunijo?

Trosporazum pritiska na Rumunijo z vsemi sredstvi, da se udeleži vojska ob njegovi strani. Žugajo in obetajo ob enem. Rusija je baje voljna odstopiti celo rumunski del Besarabije, ako ji priskoči še kaj na pomoč. V Rumuniji sami se močno agitira za vojsko in proti vojski. Vladni krogi se še dotedaj nise dali premakniti iz svojega nepristranskega stališča.

Rusija proti Rumuniji.

Carigraskemu listu „Turan“ se poroča iz Sofije: Rusija je začela sedaj žugati Rumuniji. Zagrožila ji je namreč, da bo pričela s sovražnostmi na rumunsko pristanišče Konstanca za slučaj, če bi Rumunija ne dovela prevažati ruskih čet skozi Rumunijo. V Sofiji so mnenja, da bo Rumunija odgovorila na ruske grožnje z delno mobilizacijo svoje armade.

Zavezniška pogodba Rumunije z Avstrijo in Nemčijo?

Berlinskemu listu „Vossische Zeitung“ se poroča iz Bukarešte o zavezniški pogodbi, sklenjeni med Rumunijo, Avstrijo in Nemčijo pred več nego tridesetimi leti. Ta zavezniška pogodba, ki je bila sklenjena leta 1883, je bila od istega časa naprej večkrat obnovljena. Pogodba je veljavna in ostane veljavna tako dolgo, dokler se ne odpove, kakor je v pogodbi izrečeno, najmanj eno leto, predno poteče. Pogodba, ki je veljavna do leta 1920, se še do današnjega dneva ni odpovedala od nobene strani. V tej pogodbi tudi ni nobenega določila, katerega bi se moglo tako različno tolmačiti, kakor v pogodbi, sklenjeni pred več kakor tridesetimi leti med Avstrijo, Italijo in Nemčijo.

Spanija zahteva Gibraltar.

Iz Geneve se poroča: Spanija je zaprosila Anglijo, da se naj vrše med obema vladama predpogovori glede vprašanja Gibraltarja. Spanija zahteva od Anglije, da ji odstopi trdnjavo Gibraltar, ki je bila do leta 1704 v španski oblasti.

Na Angleškem.

Novo ministrstvo ni edino. Eni so za splošno vojno dolžnost, drugi proti. Delavci zahtevajo po svojih organizacijah, da se jim dovoli vojna doklada, sicer bodo začeli štrajkati. V delavskih mestih je zadnji čas nenavadno veliko požarov v podjetjih, ki delajo za vojaštvo. Sumi se, da delavci hočejo na ta način izsiliti mir. Res je tudi, da prihajajo nemški letalci prav pogosto k Angležem na obiske, toda vseh požarov se vendar ne more pripisovati nemškim bombam.

Srbi korakajo proti Skadru.

Srbi so vpadli v Albanijo, ter si hočejo s tem priboriti dohod do Adrije. Srbske čete bodo prikora-kale v nekaterih dneh pred Skader. Italijani so radi tega močno razburjajo.

Bolgarija zahteva od Turčije desni breg Marice.

Listu „Kölnische Zeitung“ se poroča iz Sofije, da je zahtevala bolgarska vlada od Turčije, da ji turška vlada odstopi nekaj obmejnega ozemlja. Zahtevo Bolgarije je Turčija v bistvu prijazno sprejela. Bolgarija zahteva, da ji odstopi Turčija ozemlje na

desnem bregu reke Marice z mestom Dimotiko. Na ozemlju, katerega bi odstopila Turčija Bolgariji, bi va večinoma kristjansko prebivalstvo in je zlasti zaradi tega velike vrednosti, ker bi odslej vsa železniška proga Svilengrad—Kara Ağađ (južno od Odrina)—Dimotika—Dedeagađ ob Egejskem morju tekla popolnoma po bolgarskih tleh.

Goriški Slovenci!

Goriški Slovenec nam piše:

Sirom zelene Stajerske je našlo zavetišče veliko goriških Slovencev, ki smo morali popustiti ogrožene domove nesrečni usodi ter v naglici spraviti še svoje otročice, matere in žene pod varnejšo streho. V Lipnici (Leibnitz) je naše oficijelno središče, tam je ekspozitura našega deželnega odbora, toda raztreseni smo tudi po vsej Stajerski, kjer čakamo trepetajočih src, ali in kdaj se bomo mogli zopet vrtniti pod ljubljeno domačo streho.

V bridkih dneh usodne negotovosti, kaj bode z našim imetjem, kaj je z ljubljeno domačijo, kaj se godi z vsemi onimi, ki smo jih še pustili doma, bi nam doneslo vsaj duševno in posredno zblizanje nekako olajšavo in blagodejno tolažbo. Zato predlagam, da ustvarimo po prijaznem sodelovanju „Slovenskega Gospodarja“ medsebojno zvezo in pred vsem doženemo, koliko nas je, kdo smo in kje živimo. V ta namen naj vsakdo naznani svoj naslov in število sorcev na uradni list „Slovenskega Gospodarja“, kjer naj nekdo vodi namenu vstrezajoč imenik, ki naj ga „Slovenski Gospodar“ objavlja, kakor objavljajo razni listi v poletnem času sezname tujih gostov. Že s tem bo dana možnost za medsebojno dopisovanje in izmenjavanje novic, ki jih dobivamo po raznih naključjih iz naše domovine. Kaj vse se bo potrebno in koristno, bode sledilo pač iz usodnih dogodkov v naši ljubljeno domačiji. S tem pa bodi postavljen temelj organizaciji goriških Slovencev na Stajerskem in morda tudi na Koroškem.

Novi odlok glede uporabe moke, žita in kruha

je izdalo štajersko namestništvo. Na podlagi tega odloka pa je mariborsko okrajno glavarstvo uredilo še bolj natančno in podrobno uporabo žita, moke in kruha. Za druge politične okraje gotovo veljajo v bistvu iste določbe. Glavne točke te odredbe so:

1. Za vsako osebo se na dan sme porabiti 200 gramov moke ali pa 280 gramov kruha. Le kmečke družine in njihovi delavci smejo porabiti na dan za osebo 250 gramov moke ali pa 350 gramov kruha. Na kmečkem delavcu pride torej na dan 300 gramov žita.
2. Za celo Stajersko se vpeljejo uradne izkaznice za moko in kruh. Od 20. junija naprej se v mariborskem okrajnem glavarstvu sme kruh ali moka dati samo takim osebam, ki imajo uradno izkaznico. Te izkaznice, ki morajo imeti občinski pečat, bo za svoj šolski okoliš izdajalo šolsko vodstvo.
3. Izkaznice veljajo le za eno osebo. Izkaznice za kmečka gospodarstva se glasijo na en teden, vendar pa so veljavne za štiri tedne.
4. Izkaznice za nekmečka gospodarstva so veljavne samo za en teden.
5. Kdor izkaznico izgubi ali pa prehitro porabi, ne dobi druge.
6. Izkaznice se ne smejo drugi osebi odstopiti.
7. Najdene izkaznice se morajo oddati šolskemu vodstvu, ki jih je izdalo.
8. Izkaznice so veljavne v vseh občinah na Sta-jerskem.
9. Izkaznice dobi hišni gospodar za vse osebe svoje družine in za svoje delavce, katere mora prehraniti, kakor tudi za podnajemnike. Ako gospodar oseb, za katero je dobil izkaznico, ne daje hrane, ji mora izročiti dotično izkaznico.
10. Predno gospodar dobi prvokrat izkaznice, mora podati podpisano izjavo, v kateri je treba natančno navesti: a) Koliko oseb mora prehraniti v gospodarstvu ali koliko oseb ima na stanovanju v hiši in koliko moke ali žita še ima dne 15. junija t. l. b) Koliko njiv, lastnih ali najetih — v hektarjih in arih — obseje navadno z žitom in koliko semenarabi za to. c) Ali peče kruh doma. Zaloge žita ali moke, ki bi jih gospodar v tej izjavi zatajil, vzame okrajno glavarstvo za državo.
11. Na podlagi te izjave se šele določi, ali dobi dotični gospodar izkaznice ali ne in na kako množino moke ali kruha, se naj glasijo.
12. V nekmečkih gospodarstvih, kjer po omenjeni izjavi za vsako osebo ni več kakor 2 kg moke ali primerne množine žita, dobijo polne izkaznice. Taka gospodarstva pa, kjer po izjavi še imajo v zalogi za osebo več kakor 2 kg, pa ne več kakor 7 kg moke ali primerno množino žita, dobijo zmanjšane izkaznice, tako dolgo, dokler se zaloga za osebo ne zniža na 2 kg. Kjer pa imajo v zalogi za vsako osebo več kakor 7 kg moke, oziroma primerno veliko žita, tam sploh ne dobijo izkaznice, dokler zaloga ne pade na 2 kg moke ali primerno množino žita.
13. V kmečkih gospodarstvih dobijo polne izkaznice, ako ni v zalogi več kakor 3 kg žita, oziroma primerna množina moke za vsako osebo. A-